

NOUA REVISTĂ ROMÂNĂ

No. 10.

15 MAI 1900

VOL. I.

Moș Dinu Cimpoeu

Mult a mai trăit și moș Dinu Cimpoeu și multe mi-a povestit din vechime. Par'că îl văd și acum intrînd pe poartă, cocoșat, cu barba pînă la brău, răsămîndu-să pe toiag și abia pășind spre tinda casei noastre. Săriam în sus de bucurie cînd îl zăream și alergam înainte-î să-l apăr de căini, care îl lătrau și să repeziau la el ca la urs.

Făcea mare haz tată-meu de prietenia mea cu moșneagu și îl iubea și el, fie de dragul meu, fie că-l aducea aminte de pîrdalnicile de tinerete cu nebuniile lor, cu anii frumoși de atunci, cînd cutreera plasa călare pe bălanul în fruntea dorobanților, mai mult să-și revizuească mîndrele de cît dregătoriile comunale, căci tata fusese Zapciu în vremea de demult și moș Dinu Cimpoeu căprar de dorobanți.

N'apuca să-l poștească pe scaun și nici n'avea vreme să șadă unchiașul, că eu ca titirezul dam fuga în pimniță și cît clipeai din ochi mă întorceam cu oala plină cu țuică.

— Să te țină Dumnezeu moșicule, că asta îmi mai drege oasele și mi mai ușurează bătrînețele, zicea luînd-mî-o din mînă. Să-ți trăească Cocoane Costică că ce mai feceor ai, samănă leit cu reposatu tată-tău Polcovnicu Ștefan și e cuminte nevoie mare, par'că o să-l văd Domn, că așchiea nu sare departe de copaci și vă trageți din neam mare.

Mă bucuram cînd îl auzeam lăudîndu-mă dar mai cu samă tata parcă, mă vedea cu coroană domnească pe cap; așa sunt părinții, ei în dragostea lor fără de seamă câte nu-și închipuesc de copii. Cine nu știe fabula cu bufnița, care zicea că puî mai frumoși ca ai ei nu sunt alții pe pămînt. — Acum, cînd a început să-mi albească părul, și cînd stau de vorbă cu tată-meu, rîdem amîndoi de deșertăciunile lumii, el povestindu-mi

din vremea de demult, eu citindu-î cîte o istorioară din viața lumii de acum. — Vremurile și oamenii de atunci s'au dus, patimile însă au rămas tot acelea.

Dar mă luai cu vorba, așa mi-se întîmplă de multe ori, mă iea gura pe dinainte; uitasem pe moș Dinu.

— Iți aduci aminte Cocoane Costică, cînd cu Turcii, dumnăata era mi-se pare pomojnic?

— Mi-aduc aminte moșule, am trăit cu ei la 48 și nu mi s'au părut așa fără de lege cum îi zugrăvești D-ta.

— Hei! Hei! Boerule, să vede că taică-tău nu ți-a povestit nimic de ei. — Apoi acum în urmă știu și eu că s'a purtat bine că de... vrea să dovedească țarei că sunt mai de ispravă de cît Muscaili; dară să-î fi văzut mai 'nainte: Doamne! Ce foc și minie cerească erea cînd intrau în țară, își pustia oamenii casele și înfundau pădurile, era vai de capul cui le eșea înainte. Am fost și eu cu D-ta până la Peșta cînd ai vîndut porci. Știi cum rîdea de mine că rămîneam cu gura căscată la palatele domnești, cari le vedeam pe drum. La noi în țară văzutuți-a ochii vre-o clădire așa de mare și veche afară de culele boerești?

— Ce crezi, că boerilor noștri nu le da mîna să facă case așa de frumoase?

— Ba le da, Cocoane, dar frica păzia viea, că nu mai de cît s'ar fi dus vorba la Stambul de vlaga boerească și hîrș pe tipsie capu boerului, îl ducea vre un pașă plocon Vizirului. Boerii noștri zidea monastiri cu moșu-tău Danciu și alții; să le slujească de cetăți și acolo își grămădeau avuțiile, acolo se adunau și să sfătuiau ce să facă pentru binele și fericirea țarei, acolo își petreceau vara cu jupăneșele și jupăneșitele, care lucrau la gherghel și țeseau cu răsboiul pînză mai supțire ca a păeanjenului,

cosînduși vesminte pentru ele și pentru biserică numai în fir și în fluturî de aur, de credeai că nu sunt făcute de mîna omenească. Acolo începeau dragostele și acolo se făceau nunțile. Dar ce să'î mai spun că ai fi citit D-ta de-al de astea prin cărți; dacă nu le-ai văzut ca mine.

Uite! Mi-aduc aminte, parcă a fos erî, de și a trecut de atunci vre-o 70 de ani, eram copil-landru, îmi răsăria și mie musteața. De unde pînă unde ne-am pomenit în sat c'un ciopor de turci. Erea nunta lui Nicolae, Dumnezeu să'l ierte, l'ai cunoscut și d-ta. Chiū! Va! a fugit lumea în cotro a putut; miresei 'î făcuse vînt într-o pivniță.

Mătușele și oamenii bătrîni mai tarî la fire își vedeau de mîncare că erau învățați cu belele și știeau pe Turci că așa fără de lege cum erau dar cîntea masa și nu se lega de creștinî cînd erau cu lingura la gură.

Li se făcuse însă inima cît puricile și de cîte ori înghițeau cîte o bucătură, ziceau un bodaproste, că să creadă păgînii că sunt la pomană nu la nuntă. Nu știu cum dracu un nespălat de al lor tot cotorosînd ca să jefuească prin case și prin pivnițe a dat de mireasă.

Să fi văzut bucurie pe ceauș cînd i-a adus-o dar pe bietu Nicolae cum să făcuse de galben și vînat parcă îi luase pînza de pe ochi. Și cînd a văzut el că intră turcu la nevastă în casă, i-a venit nebunia de minie și de necaz, a pus mîna pe un topor și s'a repezit după ceauș. Dar ce folos că i-a luat păgînii toporu și ca să'sî bată joc de el i-a pus o șea în spinare, un friu în gură și îl călăria pe rînd, trecînd cu el pe la fereastră casei unde-l necîntea ceaușul mireasa.

— Da bine moșule, d-tră atîtea oameni nu ai pus mîna să'l scăpați și să'î faceți dreptate?

Apoi dă mîncate ar moșu, l'ai fi scăpat d-ta să fi fost acolo că noi n'am îndrăsnit. Cine s'ar fi pus cu Turcii, Coccoane, grăea către tată-meu, că, ereau numai pistoale și iatagane!

Și apoi ce s'ar fi ales pe urmă de satu nostru? Ne uitam cu ochii că altă putere n'aveam.

— De, moș Dinule, eu de astea nu am apucat, zise tata schimbînd vorba. Ia mai trage o înghițtură de țuică.

Ce ai făcut cu jalba, care ai dat-o Zapciului pentru ginere-tău? Că am vorbit cu el să-ți faci dreptate.

— Apoi ce să fac cocoane! S'a dus afurisitu îna-

inte cu plocioane la taft și a spus cîte în lună și în soare, dar mulțumesc lui Dumnezeu că s'a brodit zapciu om de ispravă și a hotărît să'mî lase să o stăpînesc cît oi trăi și lui dacă nu'î place să mai trăească cu mine, să se ducă unde o vrea și să se mulțumească cu pămîntul și cu vitele care i le-am dat zestre.

— Mai era lume multă la taft?

— Erea, Cucoane, curtea plină, abia mi-a venit rîndu pe la scăpătat să mă judece, nu mai e ca pe vremea noastră.

— Dar cum era pe vremea d-voastră, moșule? l'am întrebat eu, care 'mi era drag să'l aud povestind.

— Mi-e frică de Coconu să nu se minie, că ți-aș spune.

— Spune-î Dinule, zise rîzînd tată-meu.

— Apoi cum să fie dragu moșului... Ca și astă zi a fost oameni năpăstuiți și buclucași, că o bate vîntul cît o fi pămîntul, umplea înpricinații de cu noaptea curtea taftului și li se albăstrea ochii pînă să vie zapciu.

Cînd colo ce să vezi? Te pomeneai cu d-lui pe la prînz că să dă jos din droșcă, sprijinindu'l de umeri cîte un logofăt și după ce intra în taft începea să strige.

— Căprar de Dorobanți!

— Porunciți, să trăiți, cocoane zăpcii.

— Ai luat plocioanele de la oameni?

— Le-am luat să trăiți, coane Zapciu.

— Sunt mulți înpricinați?

— Sunt, să trăiți, coane Zapciu.

Cheamă înăuntru o pricină. După ce intrau ai cu păcatele lor, zicea pomojnicului să le ci-tească taclirul.

Va să zică sunteți vinovați și unul și altul. Căprar de dorobanți, ia de păr întîiu pe al cu jalba, pune-l jos și trage-î 25 de bice să se învețe minte ca să mai umble cu oala cu minciună.

Au! Va! țipa bietul om și cînd scăpa din mîna căprarului eșia nevăzînd pe usă.

Ia și pe ălă-lalt să nu mai umble cu mița în sac. Trage-î! Așa! cheamă altă pricină.

Să trăiți, Coane Zapciu, nu mai e nici una, au fugit toți pe poartă afară. Ce era să facă bieții oameni, se lipseau de dreptate de frica bătăii.

Să'mî puie caii la trăsură și să'mî trimită plocioanele acasă, domnule Pomojnic, vezi că mîine eu am chef mare, e ziua neveste-mi poate să vie și ispravnicu. Să vestești satele din prejur să

vie la horă, să nu lipsească fată orî flăcău că înveți lumea minte cu ei, mai cu seamă Sultana, slăbiciunea ispravnicului. Te rog să poțestești și d-ta.

— Sărut mîinile, coane Alecule, voiî face întocmai cum mi-ați poruncit.

'Mî aduc aminte că era odată un hoț vestit Chir Ieni, speriasse lumea cu omorurile și cu jafurile, umbla potera după el și ziua și noaptea pînă a dat Dumnezeu de l'a prins cu toată banda. Se bucura Zapciul parcă luase pe Dumnezeu de picior și avea de ce, fiind-că știa că o să se ducă vestea de isprava care o făcuse, pînă la Domnie.

Chir Ieni însă era un grec turcit, era afurisit de tot, tăgăduia de mîncă pămîntu, că-l nevino-vat, că n'a hoțit de cînd l'a făcut mamă-sa și că degeaba aruncă ăilaltî vina pe el și spun că le-a fost căpitan fiind-că că nu-l cunoaște.

Dacă a văzut Zapciul că tăgăduiește l'a pus la chinuri. L'a ținut toată noaptea într'o odăiță a-fumîndu-l cu ardei, îi eșise ochii din cap de us-turime, dar nu vrea să se dea pe față. I-a pus ouă răscoapte la subțioară, i-a vîrit țăpliji sub unghiile de la mîna, i-a tras cu cleștile unghiile de la picioare, i-a uns tălpile cu sare și a pus caprele să 'l lingă dar tot degeaba că n'a scos grai. Ba ne am închinat cu toții, cînd l'am au-zit că cere să-l aducă pe un vătraî cărbuni a-prinși pe care i-le-a pus în palmă și-a început să sufle în ei pînă a început să sfîrie frigîndu-i mîinile.

— Vezî, căpitan Zapciî, că degeaba mă chi-nuești, fiind-că cu durerea nu puteți să aflați nimic de la mine. Dacă vreî să aflu cine sunt cheamă-mă la d-ta în odaie și între patru ochi îți voiî spune lucruri să te minunezi. Și ce cre-deți că i-a spus, că eu eram de o parte cu iata-ganul scos la a mai mică mișcare să-l fac ceo-părți, altminterea n'ar fi rămas Zapciu singur cu hoțu, să-l fi dat lumea întreagă.

— Căpitan Zapciî, află că eu sunt adevăratu Chir Ieni, care prin jafuri și omoruri m'am im-bogățit ca un pașă; acum m'am săturat de til-hărie și dacă ai vrea să-mi dai drumu a-și trece Dunărea în țara mea și mult bine ți-ași prinde și ție. Ascultă-mă ce-ți spun eu, fă-mă epure scăpăt și la noapte ți aduc de unde imî am a-verea îngropată 300 de galbeni împărătești fere-cați pe muchie. Ce să mai spun, ba una ba alta, i-a dat Zapciu drumu. Pe la miezul nopții, am auzit hătînd la ușă.

— Cine-l, a strigat zapciu din pat!. Eu am să-rit în picioare că dormeam pe scînduri de a lungul pragului, după ce m'am uitat la pistoale dacă le este cremenea la loc și praful în tigaie am tras zăvorul de la ușe și a intrat Chir Ieni în casă. S e ținuse hoțu de cuvînt; a adus zapciu-lui 300 de galbeni și pe de-asupra o pereche de pistoale și un iatagan, toate legate în argint. M'am ales și eu în noaptea aceea cu 5 galbeni.

— Mai spune alt-ceva moșule, că se făcu păru măciucă în capu copilului din cîte ne istorisești, o să vadă la noapte numai turci și hoți. Spune mai bine daravera cu popa Stan.

— E! Dumnezeu să-l erte, i-o fi putrezit și oasele în pămînt, posnaș mai era și multe a mai pățit. Eu eram copil, cînd s'a dus la Di să se popească. Cea făcut, ce a dres, s'a întors popă în țară fără să știe măcar o slovă; la biserică mormoea el cum mormoea, făcîndu-se că citește pe carte, dar odată i s'a înfundat.

Eșise cu icoanele la bobotează și după ce sfin-tise apa, cum erea cu busuioc într'o mîna și cu sfînta cruce în alta, a început să cînte stropînd în toate părțile: «Sfînta bobotează Hai-di-ri-di-ri-da».

Ia auzi al dracului popă, cum ne cîntă nouă, Hai-di-ri-da, strigaî oamenii la el, însă Stan în loc să se rușineze cînta necăjit înainte:

«Aveți voi parte că sunt cu secăturile astea în mîna că v'ași arăta eu vouă Hai-di-ri-di-ri-da.»

L'a reclamat satu la Protopopu, dar i-a dat Popa ce i-a dat și a scăpat, însă l'a legătuit ca să învețe barim glasul al 8 lea, dîndu i răgaz o lună că aminterea îi ea boii.

Toată ziua cînta bietu Stan glasul al 8-lea, că impuease capu preotesei și-l învățase și ea.

N'a trecut mult și haid și Protopopu pusese ochii pe boii popi.

Ia zi părinte glasul al 8-lea, că a trecut luna.

Ce să mai zică Stan, că-l perise mințile și își înleștase fălcile.

Zi Părinte că altminterea ți se duc boii dra-cului.

Tot de geaba, nu și 'l mai aducea aminte și pace.

Dacă a văzut și a văzut a chemat preoteasa și i-a spus să se ducă să scoată boii din coșare și să-l dea Sfîntiei Sale că a uitat gla sul al 8-lea

Pe cînd deslega preoteasa boii a început să plîngă și să se jelească pe glasul al 8-lea că-l

învăţase şi ea, auleo-leo-leo-leo boi boureni mei cum avu parte protopopu de voi.

Cînd a auzit popa, care eşise în tindă, şi-a adus aminte, a dat luga în casă la protopopu şi a început să cînte glasul al 8-lea de şi-a scăpat boii.

Aşa îmi povestea moş Dinu, ba de Turci, ba de dreptatea zapciilor după vremea lui, ba de hoţi şi mituirii, ba de popa Stan, că aci mi se sburlea păru de groază, aci mă ţineam cu mîna de inimă răzînd.

A murit de mult săracu Moş Dinu şi acum am început să îmbătrînesc şi eu. S'a schimbat multe din vremea lui; ţara nu mai este bîntuită de Turci, lie-care este stăpîn pe avuţia lui, judecata nu se mai face cu biciul. Zapcii nu se mai mituesc. Hoţii nu mai scapă de puşcărie. Popa Stan a învăţat să cînte, dar lumea a rămas tot lume şi vîntu o bate cît o fi pămîntul.

EMANUEL PĂRĂEANU.

ÎN CATEDRALĂ

*În genunchi pe piatra rece, palidă sub raze sfînte,
Între faclele de ceară care picură mereu,
Stă cucernică fecioara în extazul rugăciunii
Adorînd din suflet dulce numele lui Dumnezeu*

*Catedrala e solemnă ca un vis de pietate,
Preoţii în rugăciune plîng smeriţi şi cuvioşi;
Iar sub bolţile sonore orga cîntă şi visează
Meloşa care pierde în extaz pe credincioşi*

*E divină leturghia. Toţi înalţă ochii umezi
Cu credinţă spre lumina crucifixului sfinţit....
Sprijinindu-se cucernici, de coloanele de piatră
Stau bătrîni şi se roagă. Unul plînge fericit.*

*Doi săraci întind la uşe mîna pentru umilinţă,
Îngîinînd un cîntec dulce trecătorului pios,
Şi la musica cerească risipită sus de orgă
Ei suspină, plîng, visează şi se roagă 'ncet, sfios.*

*Preotul solemn ridică mina albă şi slăbită
Peste toţi extaziaţi, majestos gesticulînd;
Între razele din templu plînge tainica fecioară,
O poemă de credinţă, către ceruri înălţînd:*

*«Dumnezeul meu mă eartă, căci mî-e inima robită
«De iubirea unui suflet ce nu'l pot în veci uita,*

*«Din puterniciu toată eu îţi cer pioasă mila,
«Să-î ascuţi de-apururi ruga şi să erfi iubirea mea !...»*

*—Te salut madonă sfîntă,—concentrează sus orchestra
Unor glasuri dulci de îngeri care tremură uşor
Şi sub clapele de orgă musica răsună gravă.
Revărsînd în catedrală vis... supsin... extaz... fior...*

*Breviarele din mînă cad pe pietrele sfinţite
Şi aromele divine din altar se risipesc
În extasul adorării credincioşii plîni de farmec,
Liniştit apleacă capul şi din cînd în cînd şoptesc*

*Fumul candelcelor sfînte se ridică în spirală
Către boltele sonore ale templului slăvit...
—Doamne, dacă aş şti eu taina unei inimi ce se roagă,
Nu ţi-aş cere nici oda' mila de-a fi fericit!...*

GH. D. MUGUR.

Acum cîntă pe alt glas

Doamne iartă-mă şi nu mă scrie-n osîndă, dar de cît să mai bolească atîta, mai bine l'ar strînge Dumnezeu şi l'ar scăpa pe el de dureri şi pe mine de necaz. Şi aşa, n'am avut cel bine cu el, chiar pînă era sănătos, că fruntea satului n'a mai fost, între oameni cu socoteală el n'avea vorbă, de sfatul lui nime nu mai întreba, unde era vr'o veselie de fruntaş, el nu era chemat; la vr'o nuntă în veci n'am fost în fruntea mesei, după el, ci tot în coadă. Ear amu, de cînd îi şi boleac, numai Dumnezeu mă ştie ce trag cu el; tot vaî şi ear vaî. De-l îmbin cu de mîncare — nu-mî trebuie; de-l întreb o vorbă — el tuşeşte; de fac foc în casă, e prea cald, de nu fac foc — e prea frig. O vorbă de mîngăiere nu scoate din gură, tot zace şi tuşeşte de m'a prins amu şi greaţa de el.

Aşa vorbia singură Irina lui Nicu Brusture întinzînd pînzele în grădină pe iarbă să se albească şi ştergîndu-şi lăcrămile cu cornul năfrămi. Apoi merse în casă şi aîlînd pe Niculae culcat cu faţa spre perete şi gemînd cumplit, se apropie de pat şi-l întrebă: Tot aşa-î Niculae, nu te simţi mai bine?

— M'oiu simţi acuşi.

— Vaî de mine, cum vorbeşti tu aşa?

— D'apoi cum să vorbesc?

— N'oi mîncă ceva?

— Nu-mî trebuie.

— Unde te doare ?

— Nicăiri.

— Da să te ridic să-ți ajut să ești pînă afară, așa-î de frumos afară, și-î soare cald.

— D'apoî să cerc.

Și s'a ridicat cu mare greu pe așternut și a cercat să-și lase picioarele-n jos, dar îl cuprinse ear o nădușală și căzu cu capul pe perină. După ce-î mai trecu tusea zise num'atîta: Nu merg. Și nu s'a dus, pînă l'a dus cei patru cu picioarele înainte. A mai zăcut cît a zăcut și cînd era în săptămîna Paștilor a întepenit și lelea Irina ră-mase văduvă.

De odată cu toamna era svon mare în sat; Irina lui Nicu Brusture să mărită după Iancu Fluture. Noroc să le dea Dumnezeu! Nu-î vorbă, era păreche potrivită Irina cu Iancu, ea văduvă tînără, el flăcău bătrîn, scăpat numai acum de la oaste, unde stătuse vre-o opt ani. [Erau cam de-o pînză și de-o potrivă. Cum fusese toamna bogată de toate bunătățile și cum Irina rămase călduță de Nicu Brusture, se făcu o nuntă ca nunțile, nu numai arătare. Fruntea satului fu la nuntă, frunțașii satului o jucară jocul miresei și era potop de veselă lelea Irina că acum încape între oameni. Și între oameni a intrat, că Iancu avea neamuri cu stare și prietini cu gură mare, că doară nu în zadar cătănise el opt ani deplin.

Și veni postul Crăciunului, și trecu, și veni sfîntul Crăciun și trecu și el, și veni anul nou și Boboteaza și se începură nunțile. Și nu era nici o nuntă, unde să nu fie lelea Irina cu Iancul ei, el chiuia și ea cînta după lăutarî și făcea voia bună. Ce traiu mai duceau, Doamne sfînte. Se minuna singură cum a putut ea trăi nouă ani de zile cu *meletariul* cel de Nicu Brusture, cu mămăligăul acela, ca care era-nchisă în bordei de nu o vedea nime și nu vedea pe nime, ea, muerea cea veseloasă. Se minună însăși cum de nu s'a prostit în cei nouă ani de zile, cum de nu a nebunit să iee dealurile? Și cînd își aducea aminte de aceste, o plesnea mînia și-și zicea:

Cum n'a murit mai de mult,
Că-l îngropam mai afund.

Așa trecură vre-o doi ani de zile. În timpul acesta să lărgi tare curtea lelei Irinei, care era strîmtă de tot, cînd muri Nicu Brusture. Prin curtea cea largă acum prindea a crește troscotel

și romaniță prin care numai niște bieți puî necăjiți de găină alergau țipînd de foame. Cotețele porcilor erau goale, grajdul vitelor gol, prin sură bătea vîntul, coșarele fluerau a pagubă. Incetul cu incetul se duseră porcii și vitele toate, și acum era toamnă, dar pe lingă casa lor nu erau pic de semne de toamnă. Clăi de fin nu erau, că harnicul de Iancu vînduse iarba cum sta-n picioare; ce să se mai năcăjască cu ea să o cosească, de nu alta dar l'a toropi o ploaie și s'a alege nimic din nutrețul cel bun, mai bine o vîndu să se necăjască alții cu ea. Baniî rotunzi fiind, s'a dus la Moise pe vin ars și la Ițig pe tutun; stoguri de grîu încă nu erau, că ogoarele le dăduse altor pretini în folosință pe parale gata; podul casei nu se rupea de cucuruz, că mălăiele le-a lăsat nesăpate, apoî le-a dat altora de le-a cosit pentru boi.

Așa era toată casa și gol în jurul casei lor iar el habar n'avea, bea și mîncă și spunea plogeniî. Ca să iasă din iarnă vîndu o grădină, că: cine să facă atîta haram de gard zicea Iancu iar Irina trebuia să lase așa că acum avea bărbat, nu tîndală, ca Nicu Brusture.

Cu chiu cu vai veni primăvara. Lelea Irina țesuse pînză și acum o *bilia* colo pe sit în grădină, și întinzînd pînză o podideau lăcrămile și-și zicea în gîndul său: Săracu bine, cum te-ai măcinat de iute! Cum s'a dus toate după bietul Nicu! Parcă pîrjol a suflat pe aici! N'o știut crăpa Iancu acolo în cătane, unde a fost, să nu-l mai fi adus dracul în sat! Că bietul Nicu, săracu, fâlos n'a fost, bolnăvicios a fost, cu el în fruntea mesii pe la nunți n'am umblat, între frunțași nu m'a dus, dar nici lipsă de nimic n'am dus, pîn'am fost cu el. Că hambarele mi-erau tot pline de hucate, berbințele tot pline de brînză, în pod slănină ca ușile, în grajd vaci cu lapte, în cocine găini mici și mari, în staul oi și miei, iar acum cu prăpăditul ăsta vai și amar de zilele mele, că ce păulez eu cu el, să nu mai păuleze pui de șarpe! Toate le-a prăpădit; oile le-a dat că «intrase gâlbeaza în ele», porcii le-a dat că «a auzit că prind a muri de gîlci», vitele le-a dat «că ereau prea proaste» să cumpere altele mai de preț. Amu a cumpărat, cumpăra-l'ar holeria din Gherla [să-l cumpere! Și încă mă și bate, mîncată-l'ar fi măsă înpuțit de prăpădit!

ION POP-RETEGANUL.

C I N T E C

*Thales, Thales, scump odor
Din pricina depărtărei,
Văd că tu m'ai dat uitărei...
Scrie-mi, scrie-mi că mi-e dor*

*Ai uitat de-acele sfinte
Dragi și dulci îmbrățișeri,
De trecut, de-acele serî
Vai, nu-ți mai aduci aminte?*

*A'nverzit pădurea iarăși,
E frumos, e cald; e soare
Brebeneii au dat în floare,
Vino să mai fim tovarăși...*

*S'ascultăm glas de izvoare
Cînt de păsări măestrit;
Vin că-î timpul de iubit,—
E frumos, e cald, e soare...*

DE LA GILMEC.

Scrișori de peste munți.

3/16 Mai....

Scriu aceste șire cu pălăria în mînă. Sînt zile, sînt bărbați despre cari—cum zicea un dramaturg german—numai cu pălăria în mînă ți-e permis să vorbești sau scrii... Și-avem noi oare zile, avem noi oare bărbați cari ar merita să vorbești sau scrii despre ele și ei «mai cu pălăria în mînă», de cit ziua de 3/16, de cit bărbații cari au pus-o la cale?... Și apoi mai ales zilele și bărbații cari au urmat?...

Scriu dară aceste șire cu pălăria în mînă.

3/16 Mai....

Numai cîte-va zile mă mai despart de la aniversarea a 52-a a acelor momente memorabile, cînd pentru înfiia dată am dat dovezi că sîntem conști de existența noastră ca popor... cînd pentru înfiia dată am cerut și noi — conști de cea ce cerem—cîte-va sfărîmături din libertățile apusului.

Și 52 de ani lungi și dureroși au trecut d'atunci... Prin cîte am mai trecut și noi în astă vreme! Am tras multe învățături din luptele noastre dar în loc să tragem și consecințele naturale din acele învățături, suferim consecințele amare ale acelor lupte...

Cine ar voi să scrie istoria vremilor începînd

de la 48 ar trebui să-și întituleze opera: «50 de ani de încăpăținare politică»!

Văd deja înaintea cum o să scrie ziarele noastre pentru nu știu a cîtea oară... «e vremea să ne strîngem șirurile»... «e vremea să dăm din nou dovezi că suntem un popor conști de chemarea sa în răsăritul Europei culte și civilizate»... (vă rog, nu uitați că scriu aceste șire cu pălăria în mînă!)... «peste cîte-va zile se împlinesc 52 de ani de la zilele de aur ale renașterii noastre naționale, e deci datorința noastră să serbăm întoarcerea lor în mod demn... solemn... înălțător de inimă... național»...

Demn, solemn, înălțător de inimă, național... și alta nimic? Dar nu-i d'ajuns?

«Ziua memorabilă de 3/16 Mai ne-a dat prilej să ne adunăm din nou la o măreață serbare națională, — o să scrie apoi reporterii ziarelor noastre.— «Toată suflarea românească s'a grăbit să dea ascultare glasului care a propus întrunirea d'a seară... Te coprindea o duioșie amestecată cu mîndrie cînd priveai peste mulțimea de Români, cari abia aveau loc în sala mare a otelului —»

A da, otelul!

Vă mai aduceți aminte de vorba mea? La noi toate acțiunile mai mari încep la pahare și se sfîrșesc—tot acolo...

A da, sala mare a otelului!

Ei și să asisti apoi la decursul unei astfel de serbări! Ce însuflețire! Numai iac'asa curge vinul și berea, gîrlă, gîrlă,... fie-care bea cîte — mai știu și eu cîte pahare?! Cine ar fi în stare să ne spună pînă la ce jertfe se poate avînta românul cînd e vorba de «serbări naționale»? — Se intonează apoi imnul nostru național... se țin vorbirii comemorative moștenite de la moși-strămoși, se hotărăște eventual trimiterea unei adrese de felicitare — cui? O, la noi afli în ori-ce clipă bărbați de inimă cari în interesul binelui comun primesc povara să accepteze adrese—și... și... dar nu-i d'ajuns?

O, la noi totul decurge în mod demn, solemn înălțător de inimă, național...

Cum ați zis, mă rog? Ei așa, nimic... Mă și miram...

Nu vă puteți închipui ce farmec tainic emanază de la aceste agape politice—mai ales dacă în însuflețirea generală cine-va a plătit un vas întreg de bere! Și noi cești de dincoace avem

mulți bărbați de soiul ăsta, bărbați cu inimă pentru soarta sărmanului nostru popor — încă tot cu pălăria în mână scriu — bărbați, cari...

Pagubă că n'am darul d'a lăuda, aici ași avea prilejul cel mai bun să-l desvolt... Ei, dar în privința asta buna noastră măică natură pentru mine a fost o mamă vitregă. De toate mi-a dat numai ăst dar nu! Am încercat o dată să văd de n'ași putea-o trage pe sfoară și m'am pus să laud o domnișoară română, naționalistă bună — pe vremea aceea fusta era de genul politic — și trebue c'o sfeclisem, căci domnișoara se su-părase foc...

...Ah, da! Pe vremea aceea fusta era de genul politic... D'atunci lucrurile s'aū schimbat! Fusta a eșit din politică... Ei, dar pe vremea aceea!

Era vorbă de ceva alegeri? Candidatul era in-surat?... Hm! nu-î vorbă, bun bărbat, iubitor de neam, dar prea puțin modern, nu destul de vi-guros și cădea lăcînd loc unui tînăr neînsurat, dansator bun, feș, elegant... Pe vremea aceea așa se puneau la cale acțiunile noastre politice.

La toate relele cîte ne-aū ajuns și o să ne mai ajungă, răbdarea, răbdarea noastră românească a fost și va fi pricina. O, firul răbdării noastre n'are nici început și nici sfîrșit... Toată nădejdea n-e în vreme! Poate dinții ei vor roade o dată firul răbdării noastre, dacă bîata vreme de bătrînă ce e peste tot mai are dinți.

Dar acum cred, că va fi vremea să mă acoper iară.

Oradea-Mare

I. I. S.

Bogăția mea

În fereastra camerei mele de culcare bat zo-rile cum resar. Să mai dormi?

Lîngă prisma de afară, într'un vișin bogat în ramuri, bogat în flori, abia prinde să se lumi-neze și păsărelele cu grămada ciripesc și cîntă.

În cămăruța de alături, gurî subțiri. gurî de copii îmi strigă: tată! n'auzi tată?... dă-ne pîne! Să mai dormi?

Și bătăi încetișoare. Cioc! Cioc! să aud la ușa camerei mele.

Cine-î acolo? întreb eu repede, teamă fiindu-mi să nu fie un strein.

«Bună dimineața, tată, bună dimineața! ne-a trimes mama să ne dai pîne... Și ușa se des-chide și băeții își arată rîzînd capul. Să mai dormi?

Văzîndu-mi bogăția, speranța mea și poate a țarei, de bucurie eu întineresc și după pîne să le caut, mă silesc de plec cu noaptea în cap.

GRIGORE CREȚESCU.

U N D E E Ș T Î

(Romanță).

M.

*Unde ești... să dai simțire
Lunei mîndre de pe cer
Cînd a razelor ei vîrfuri,
Ți-ar atinge negrul păr.*

*Să dai suflet apei crețe,
Din a trestiei bătăi
Tremurîndu-î în adîncu-î,
Stelele din ochii tăi.*

*Să dai grație și farmec,
Codrului întinerit,
Ramurile îndoindu-și
Către chipul tău iubit.*

*Și pornind încet alături,
Sărutîndu-te mereu,
Tu să dai viață firei,
Pace sufletului meu,*

I. PETROVICI.

Suplimentul I, fiind rezervat notițelor de tot felul asupra culturii țărilor locuite de români, rugăm pe persoanele cari poartă un interes «Noii Reviste Române», să ne trimeată spre publicare :

Rezumatul conferințelor ce se vor ține la diferitele Athenee.

Statutele și scurte dări de seamă despre mersul societăților de cultură.

Scurte dări de seamă despre concertele și expozițiunile artistice.

Rezumatul discursurilor rostite la inaugu-rări de școale sau la alte ocaziuni solemne.

Într'un cuvînt, notițe asupra tot ce are le-gături cu cultura neamului românesc.

FABRICELE ROMÂNE UNITE

DE BĂUTURI GAZOASE
ȘI ACID CARBONIC LICHID

BUCUREȘCI

Calea 13 Septembre, 161

Ape minerale artificiale:

Borviz românesc
Ghiziubler românesc
Selters românesc
Vișiu românesc
Vitel românesc

Preparate cu apă distilată

Prin adresa Ministerului de Interne No. 1522 din
29 Ianuarie 1900, Societatea a fost autorizată
a fabrica ape minerale artificiale.

E. WOLFF

Studii pregătitoare și executarea întreprinderilor
de ori-ce fel

București, Str. Sf. Dumitru, 3

CEL MAI MARE DEPOSIT

DE

TOATE ARTICOLELE TECNICE

Tuburi de fontă, de fer, de plumb, de cauciuc și de cânepă pentru vin, apă, etc. Pompe pentru vin, apă și petrol. Robinet pentru apă și abur, articole de cauciuc, și de amiantă. Armături pentru cazane de abur și locomobile. Curele de piele și „balata“, macarale și virteje. Mașini și unelte de ori-ce fel.

Table de fer negre, plumbuite și galvanizate, table de zinc, oțel englezesc și Bessemer.

Atelier pentru reparațiuni de Mașini

Fabrică de balamale de fer și de alamă, șarniere broaște, mânere, clopote, sfeșnice, etc.

Construcțiuni de fer, rezervoare de petrol, spirt, cazane, etc.

Secțiunile pentru articole de precizie: părți de muniții de război.

NUMĂRUL LUCRĂTORILOR 150—200

Doctorul C. Angelescu

Intorcindu-se din străinătate și-a reluat
consultațiunile de la ora 2—4 p. m. în

Strada Sălciiilor, No. 4 bis.

PRIMA FABRICĂ DE VAR HIDRAULIC

CIMENT PORTLAND

Marca CERBUL

VAR ALB GRAS ȘI GYPS (Ipsos)

DIN FABRICELE

BASILIO ALDASORO

COMARNIC (Prahova)

Pentru comande sau ori-ce informațiuni a
se adresa la Reprezentantul general

PAUL SCHUELE

BUCUREȘTI, STR. LIPSCANI 94

În curtea Băncii României

SOCIETATEA

DE

BASALT ARTIFICIAL

ȘI

CERAMICA

DE LA COTROCENI

Capital social 1.500.000 deplin vărsați

Face tot felul de Ornamentațiuni, precum:
Buste, Table, Vase, Medalioane, Sobe porcelane.

MAGASINUL: BULEVARDUL ACADEMIEI, 4